

Okm. 92, 19. IV 1929. a.

POOLA OPERETI ESIETENDUS

Teoreetikud arutlevad: mis saab klassikalisest operetist? Viini operetti oma «ilusat elu» idealiseeriva ning filosoofiaga ei rahulda suures osas meie päevade publikut, prantsuse opereti (Offenbach) satiirilise teravus, mis oli suunatud II impeeriumi aukandjate tavade ja moraali vastu, on aegade jooksul kaotanud oma esialgse löögijõu. Probleemi üks lahendus-test näib olevat süntees, millest on sündinud kaasaegse poola helilooja Tadeusz Dobrzanski operett «Kuninga loož»: selles on midagi nii viini operetist kui ka prantsuse poliitilisest satiirist.

... Rikkalike, kuningalossi kujutatavate dekoratsioonide taustal hargneb lüüriline lugu, kus lihtne Pariisi noormees Jean armub kuningannasse. Ent Jean ei ole vana opereti obligatoorne lüüriline kangeline, tavaline pole ka kuninganna.

«Kuninga loož» maailm — fantastiline kuningriik, kus monarhi kukutamise hirmus dubleeritakse valitsejaid, kus žongleeritakse tiitlite ning aukraadidega, kus arvukas nuhkideametnike aparaat on minutipealt valmis müüma oma seisukohti ning veendeid — kõik see annab operetile kaasaegse kõlpinna ning tuletab meelde Jacques Offenbachi teoste

libretistide — Meilhac'i ja Halevy — groteskini teravdatud publitsistikat. Kahe elemendi — lüürilise ning satiirilise tasakaal peaks «Kuninga loožist» tegema teose, mis pakub ühel ajal meelelahutust ja lõbu ning ka ainet märksa tõsisemateks mõtisklusteks või paralleelideks.

RAT «Estonia» lavastus (lavastaja Sulev Nõmmik) taotleb operetile omast stiilipuhtust ootamatute, teravdatud situatsioonide, lüürika ning groteski kontrastide vaheldusel.

Näitlejatele pakub «Kuninga loož» huvitavaid ning värvikaid osi. Kesksel kohal on Jean, keda mängib Voldemar Kuslap (hiljem valmib roll ka Harri Vasarat). Faktiliselt on Kuslapil seekord kolmikosa: esiteks Jean, siis Jean, kes mängib Kuningat, ja lõpuks Kuningas. Osa on küllaltki nõudlik ka vokaalselt.

Kuninganna rollis näeme Maarja Haamerit ning Helgi Sallot. Ka see osa on mitmeplaaniline. Ooperiprimadonna Carmencilla, keda mängivad Silvia Urb ja Asta Vihandi, peab oma atsakuse, temperamendi ning omapärase «itaalia» keelega seekord mõjuma küll ooperilauljanna vaimuka paroodiana.

Peaministri rollis näeme Endel Pärna. Teistes osades on kaasteguvad Väino

Carmencilla (A. Vihandi)
Aida kostüümis.

Aren ja Vello Viisimaa (ihukaardiväe ohvitser Gaetan), Katrin Karisma ja Mai Männiko (Beatrice), Ants Aasma, Peeter Jakobi ja Valdo Peetri (Inspektor) ja paljud teised.

«Kuninga loož» valmis Vallo Järvi muusikalisel juhtimisel, kunstnik on Uno Kärbis, koormeister Uno Järvela ja ballettmeister — Heino Aassalu.

LEHTI METSAALT